

It takes two to tango, ontdekte ik

een goede vriendin zijn én mijn werk goed doen. Alles moest perfect en daar maakte ik mezelf gek mee. Dat is nu aan het afnemen – soms is negentig procent ook goed – want het kan niet altijd perfect zijn. Zeker niet met een kind en een huisdier in de buurt. Ik hoor van veel hoogbegaafden dat ze perfectionistisch zijn. Misschien heeft het te maken met altijd de controle willen houden. Maar inmiddels ben ik erachter dat dat niet kan en je niets in de hand hebt. Kijk maar naar mijn moeder. Ze at haar hele leven gezond, rookte niet en kreeg toch kanker.”

Les 7

Kijk bij elke situatie wat het je kan brengen

“Ik weet heus dat sommige situaties zo pijnlijk kunnen zijn dat je niet weet waar je het moet zoeken. Maar ik kijk bij alles naar wat het me kan brengen. Anderhalf jaar geleden brandde mijn huis gedeeltelijk af en had ik niets meer. Maar ik dacht ook: mijn zoon en ik waren niet thuis en met de buren is ook alles goed. Ik belde een goede vriendin en we kregen de slappe lach: ‘Jij kan ook nooit normaal doen, hè? Bij jou moet alles altijd groots en meeslepend.’ We kregen zelfs nog cadeautjes. De dozen met spullen van mijn moeder waarvan ik dacht ze verbrand waren, hadden alleen roetschade opgelopen.

Ik riep altijd dat ik niet om spullen gaf. Dat klopte. Een andere bevestiging was ook goed geweest, maar het klopte. En ik kwam erachter in wat voor toffe buurt ik woon: in *no time* was er een huisje voor ons geregeld op een bungalowpark, waar mijn zoon het bubbelbad geweldig vond. Dat mijn buren, die ik niet eens dagelijks spreek, zoveel moeite voor me deden, vond ik fantastisch.” ■

Vier boekenmoeders

In mijn netwerk van jonge moeders gaat een leeslijst rond. ‘A Life’s Work. On Becoming a Mother’ van Rachel Cusk. ‘De baby’ van Marie Darrieussecq. ‘Faces in the Crowd’ van Valeria Luiselli. ‘Dept. of Speculation’ van Jenny Offill. Een korte maar sterke lijst, vier boeken van ambitieuze vrouwen in de spagaat tussen baby- en buitenwereld. Stuk voor stuk bijzonder goed geschreven en vrij van sentiment, een verademing voor wie om de oren wordt geslagen met verkleinwoordjes en pasteltinten. De Vier lagen wekenlang op het kastje naast mijn bed, als handboek, als troost, omdat goede literatuur nu eenmaal meer recht doet aan de complexiteit van de dingen dan magazines waarin ‘zes simpele strategieën om werk en kinderen te combineren’ worden aangeprezen of ‘tien tips voor balans’ op populaire mammasites. Er is werkelijk geen manier, schrijft Rachel Cusk, om de grootsheid van de verandering van vrouw of man in moeder of vader uit te drukken... Ik denk dat er wel een manier is en dat deze vier schrijfsters hem gevonden hebben. Met een potlood onderstreepte ik urenlang zinnen en alinea’s die mij aan het lachen of huilen maakten. “Om nog een paar minuten langer aan deze bladzijde te schrijven heb ik hem op zijn buik gelegd; hij valt weer in een diepe slaap. Die houding wordt tegenwoordig door artsen afgeraden: het zou

wiegendood bevorderen.” (uit ‘De baby’) Wat hebben jullie vandaag gedaan, vroeg je altijd als je thuiskwam uit je werk, en dan deed ik mijn best om uit niets een anekdote voor je te fabriceren (uit ‘Dept. of Speculation’).

Jenny Offill's boek, het verhaal van een vrouw die na de geboorte van haar dochter zowel haar huwelijk als haar ambities ziet stranden, is onlangs in het Nederlands vertaald (en in deze krant besproken). Twee weken geleden trad ze op in Amsterdam. Een intieme bijeenkomst was het, in een tuinhuis driehonderd meter van mijn huis.

Jenny las voor, het was vreemd de woorden die ik in stille, slapeloze uren naast mijn luid snurkende zoon zo gepassioneerd had onderstreept nu plotseling hardop te horen.

In het interview dat volgde, zei ze mooie dingen als: “Good poetry is a shot in the arm of fiction” en “There is no balance, just work and kids and trying to make it all happen somehow.”

Maar het mooiste was haar antwoord op de vraag in hoeverre zij de vrouw is die in het boek beschreven wordt. Dat is nou typisch een vraag die je niet aan een man zou stellen, zuchtte de schrijfster. En waarom vraagt iedereen alleen maar naar de overeenkomsten tussen mij en de vrouw? Om een goed verhaal te vertellen moet je je verplaatsen in al je personages. Ja, zei ze, ik ben de vrouw. Maar ik ben ook de man, en het kind.

Een verademing voor wie om de oren wordt geslagen met verkleinwoordjes en pasteltinten

Marjolijn van Heemstra is theatermaker en schrijver. Ze onderzoekt wat het moderne leven over kersverse ouders uitstort. Reacties naar info@marjolijnvanheemstra.nl